

[Time: 3 Hours]

[Marks : 100]

Please check whether you have got the right question paper.

- N.B: 1. Attempt any **five** questions selecting atleast two from each section.
2. All questions carry equal marks.

SECTION - I

1. 'Poverty is a major issue in the world.' Explain the dimensions of poverty.
2. Discuss the composition and role the Security Council.
3. Explain the composition and function of World Bank.
4. Explain any one environment protection movement in detail.
5. Write short notes (**any two**)
  - a) Human Development Index
  - b) Food and Agriculture Organisation
  - c) Gandhian model of development
  - d) GATT Agreement

SECTION - II

6. Explain the steps taken to implement international human rights.
7. What are the obstacles in the path of women's participation in Indian politics?
8. Explain counter-terrorism tools.
9. Discuss the function and role of Consumer's International.
10. Write short notes (**any two**)
  - a) Importance of civil society
  - b) First wave of feminist movement
  - c) Peace movement
  - d) Cause of terrorism

मराठी रुपांतर

वेळ: ३ तास

गुण : १००

Please check whether you have got the right question paper.

- सूचना: १. कोणतेही पाच प्रश्न सोडवा. प्रत्येक विभागातून किमान दोन प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे.
२. सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

विभाग - १

१. 'जगातील दारिद्र्य हा एक महत्वाचा विषय आहे.' दारिद्र्याचे पैलू कोणते आहेत हे विशद करा?
२. सुरक्षा परिषदेच्या रचनेवर व कार्यावर चर्चा करा.
३. जागतिक बँकेची रचना व कार्य स्पष्ट करा.
४. कोणतीही पर्यावरण संरक्षण विषयक चळवळ सविस्तरपणे विशद करा.
५. टिपा लिहा (कोणत्याही दोन)
अ) मानवी विकास निर्देशांक
ब) खाद्य व शेती संघटना
क) विकासाचे गांधीवादी प्रारूप
ड) गॅट करार

विभाग - २

६. आंतरराष्ट्रीय मानवी हक्कांच्या अंमलबजावणीसाठी कोणती पाउले उचलली गेली हे स्पष्ट करा.
७. भारतीय राजकारणात स्त्रियांच्या सहभागाच्या मार्गात कोणते अडथळे आहेत?
८. दहशतवादाचा मुकाबला करण्यासाठी दहशतवाद विरोधी साधनं विशद करा.
९. कंइयूमर्स इंटरनॅशनल्स च्या कार्याची व भूमिकेची चर्चा करा
१०. टिपा लिहा (कोणत्याही दोन)
अ) नागरी समाजाचे महत्व
ब) स्त्रिवादी चळवळीचा पहिला प्रवाह
क) शांततेची चळवळ
ड) दहशतवादाची कारणे